

Elutähtsad oskused

Ajugeeniuste väljaselgitamiseks kasutatakse üldjuhul intelligentsustesti. Aga kuidas testida igapäevaeluga toimetuleku võimekust?

Proovime. Nimetage kolm asja, mida vajate nõuderesti seinale kinnitamiseks. Kui teil pole käepärast akutrelli, kruvisid, konkse, naelu ega haamrit. Ja aega on ... abikaasa jalatrampimise jagu.

Esimene vihje: seinal köögikapi kohal jookseb umbes 3cm läbimõõduga põikitoru.

Teine vihje: restilt leiate mõned tassid, taldrikud, kruusi, lusikad... Stopp! Vastus on õige: te vajate kolme lusikat!

Just sellist peent disainlahendust nägin hiljaaegu ühes noore pere köögis. Ei tea mina, mis kangi ja jõuõlaga siin füüsikalises mõttes tegu oli, aga abielutüli esmaabikarpi võiks need lusikad mõttes paigutada küll.

Kui toodet edasi arendada, siis asendades harilikud köögilusikad hinnaliste hõbelusikatega, saate lisaks suurepärase vargalõksu! Sest tuleb varas kööki, haarab hõbelusikate järele ja ... kärarikamat alarmi on raske välja mõeldagi!

Kui te nüüd arvate, et külmade saabudes ongi aeg õuetöödelt tagasi tõmbuda, et vaid soojas toas elegantseid disainlahendusi nuputada, siis eksite. Kindlasti käige veel enne suuri sadusid tiir ümber maja ja ajage pea kuklasse. Kas vihmaveesüsteemid on korras? Kas lumetõkked peavad?

Äkki otsustate veel enne külmi katuseakna paigaldada? Sest pikad sügisõhtud oma tähistavaga on kui loodud koduga seotud plaanide pidamiseks ja unistamisekski.

KAJA PRÜGI

Väike metallkamin, mille paistel on hea külge soojendada, sobib lisakütteks.

MARI PETERSON

Milline küttesüsteem on kõige parem?

Millist küttesüsteemi valida, sõltub eelkõige võimalustest ja maja olukorrast.

Kindlasti on küttesüsteemi valikul vaja arvestada eluaseme omaniku iseloomu ja igapäevast ajagraafikut. On selge, et kui koduomanik on enamiku ajast ära tööl, trennis vms, siis ei ole kõige mõistlikum valida kodu kütmiseks ainult puukütet.

Lisaks on ainult puukütte puhul kütmine ebaühtlane – kord liiga soe ja siis jälle liiga külm. Samas on see kõige töökindlam, sõltumata mingilgi moel elektrist.

Olen arvamusel, et võimalusel valiks enamik inimesi sellise küttesüsteemi, mis ei vaja pidevat hoolt ja toimetamist.

Eestis enim kasutatud küttesüsteemid on puu-, elekter-, pellet-, gaasküte ja soojuspumbad.

Väiksemate pindade puhul, kui oluline on ka mugavus, on mõistlik valida elekterkütte. Elekterkütte puhul peetakse optimaalseks koe-tavaks pinnaks kuni 100 m².

Elekterkütte puhul on esialgne investering seadmetesse väiksem kui mõnel teisel süsteemil. Kuid sellise valiku puhul soovitatakse kindlasti varustada elamine ka lisakütte võimalusega, näiteks kaminaga.

Kõige kõrgema kasuteguri tagavad madalatemperatuurilised küt-

tesüsteemid, nagu näiteks maa-soojuspumbad, õhk-vesisoojuspumbad ja gaasi kondensatsioonikatlad. Nende süsteemide puhul köetakse soojuskandjaks olev vesi kuni 40 °C.

Eelkõige sobib sellise süsteemi puhul põrandaküte, kuna radiaatorite puhul on vajalik kõrgem (55–75 °C) temperatuur. Kuna põrandakütte puhul kasutatakse suuremat küttepinda kui radiaator, saavutatakse soovitud toatemperatuur väiksema energiakuluga.

Pea kõik küttesüsteemid vajavad töötamiseks elektrit, seega soovitatakse ehitada elamisse ka lisakütte võimalus, olgu selleks siis kamin või puuküttega ahi. Lisaks annab elav tuli juurde hubasust.

Siinkohal peab tõdema, et mugavus ka maksab. Korralik automaatikaga küttesüsteem, mis reguleerib ise tubades temperatuuri, nõuab algselt suuremat investeringut. Kuid võrreldes seda aja ja tööga, mida peab tegema näiteks küttepuude ladustamise, transporti jmt ning võttes arvesse veel praegusi küttepuude hindasid, on siin kindlasti koht, kus tõsiselt mõelda ja kalkuleerida. Korralikult planeeritud lahenduse korral võib automaatikaga küttesüsteem osutada ehk jõukohaseks.

GUIDO MILLER

Uus Maa Ehituse juht